

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 42. Zettortdeenâ 17tâ Oktober 1840.

J a u n a s s i a n a s.

No Birschumuischas. Muhsu mihleem Awisu lassitajeem ihfu sinnu dohschu, kâ mums schogadd ar sawu lauku kohyschanu irr laimejees. Ur ihseem wahrdeem juns warru fazzih: Lees tus lihje pawaffarâ, waffarâ un ruddeni. No seemas galla lihds schai deenai — uppes 4 reis sawus krasus pahrspluhduschas un dauds stahdes darriuschas. Zurklat laiks bija arween wehs — brinnumâ ka wehl kas usange — jo karstas deenas schogadd ne mas ne effam redsejuschi. Rudsi seedeja gandrihs 6 neddelas, zaur to graudineem newaida weewada breeduma, rudsi passikti un weegli un ne mas raschigi — no kappa ne warr wairak iskult ne kâ weenu puhru. Weeschi dauds weetahm wissuwairak fur semjâ laukâ sehti preeksch isdohschanas sapiuschi — un kas isdihge — tam grubti nahzahs wahrpâs laistees. Nusas, woi leelas woi masas, woi agri woi wehlu sehtas wissur labbi isdewahs — grifki tur pretti zaur agrahm miglahm seebâs maitati, nei sehlu isdewuschi. Sirni weegli semmê labbi un garri irr augufchi. Kartuppeles weetahm gluschi sapiuschas un paschâ finistainâ semmê mas angtu dohd. Linni puschlihds labbi, kannepes ne fur slawejamas — un pee scha gadda flapja laika arri schnes truhst, jo ne bija siltums. Marwâs deesgan sahles bija, bet mehâ ne warrejam to rohâ dabbuht, uppites to noplantu sabli aisnesse, neplantu apklahje ar glohtim — un leetus puhdeja kas gubbâs un wahlês bija — plaujams laiks ne bija sinahdejams, rudjus labbi effam noplahwuschi un eeweddufchi bet ar waffarajeem irr ko behdatees. Nusas un meeschi stâhw laukâ, weetahm wehl neplauti, weetahm wehl ne westi, dihgst un puhst. Kad rudjus sehjam bija pasaus laiks,

bet tomehr jauni rudsi wissur retti un wahji rahdâhs un ne mas ne eeselt. — Mikketa nakki bija pirma leela falna — bet taggad atkal siltês laiks un leetus lihst. L.

- Seewas wissdahrgaka manta.

Rahdu juhdu wihrs wedde sawu seewu us Sidonu pee ta slaweta rabbineera jeb mahzitaja Simeona, Joakus dehla. „Augsti zeenjams mahzitajê!“ tâ winsch fazzija us to rabbineeri, „jaw desmits gaddus ar scho seewu esmu dsihwojis jaukâ meerâ un preekâ, bet muhsu lauliba paleek un paleek neaugliga. Tad nu, Deewa bauflibu zeenidams, gibbu winnai schirschanas grahmatu isdoht un winnu atlaist.“ — Seewa azzis nolaiduse, itt kauniga stahweja un gaufschi raudaja. Wihrs to nomannijis un tâ kâ schelodams us winnas fazzija: „Ne raudi, firsnit, nemm ko ween gribbi, nemm to wissdahrgaku mantu no manna namma, to wissu labpraht tewim wehlu, un atgreesees pee fa-weem wezzakeem meerigi.“ Za nabbadfite raudaja wehl wairak im stattijahs us mahzitaju, gaididama, kahdu teesu tas spreedihs. Schis wissu isklausijis, beidscht us to wihru fazzija tâ: „Mihlais draugs, kad tu laulibâ eedewees, woi tad ne turreja gohda weesibas?“

Wihrs: „kâ nu nê! turreju leelas un baggatas weesibas.“ — „Nu tad,“ fazzija atkal rabbineris, „taggad laulibu beigdams, turri atkal tahdas paschas weesibas.“ — Abbi nu, rabbinerim gohdu nodewuschi, atkahpehs un aisgahje wihrs ar lihgsinu prahtu un seewa ar druszim meerinatu firdi.

Weelastis teek fataisihst. Rahsas eesahkâhs. Wihna papilnam, jo seewina wissu kâ waijag, sagahdajuse. Wihns teek weenadi ween apfahrt

neßs un draugi dserr kà ammatneeki. Pats namna fainneeks paleek lustigs un dserr bikkere pehz bikkera, kamehr dsilla meegà eekriht. Kad wiffi weefi ischfihruschees, peesauz seewa diwas kalpones un ar schahm kohpà to apreibuschu wihru pamasitin aisness sawu wezzaku nammà. Up pufsnakti winsch pamohstahs un fahk brihnotees, kà winsch schinni nammà tizis? Tad seewina tam lehnigi atbild: „Mans mihtakais! woi jèl pats man ne fazziji, pee pafcha augsti zeenijama mahzitaja: nemm ko ween gribbi, ir to wifsdahrgako mantu no manna namna un atgreesees pee saweem wezzakeem? Woi tad tu pats man ne biji ta wifsdahrgaka manta muhsu nammà? Woi tu gribbi taunotees, ka es tewi nehmuße lihds?“ Wihrs ne pratte wairak ko atbildeht un — kà prohtams, aismirse ir schkirshanas grahmatu rakstihht. Misgahje lehnigs us mahjahm un dsihwoja ar sawu draudseni kà papreeksch. Un luhk Deews tohs fwehtija un lauliba ne palikke wairs neaugliga.

A. L.

• J a u n a s s i n g e s .

I. Sehns un rohse.

1.

Sehns tur rohfi redseja,
Rohfi dahrsa = mallà,
Kas itt kohfschi seedeja;
Tezzej' klah' to stattija,
Preeks tam bij bes galla. —
Rohsht, rohstht farkana,
Rohsht dahrsa = mallà!

2.

Sehns tai fakka: „laussichu
Rohfi dahrsa = mallà.“ —
Rohse teize: „eedurschu
Un tew fahpes darrischu
Laid man' tikkai wakkà!“
Rohsht, rohstht farkana,
Rohsht dahrsa = mallà.

3.

Sehns ne klausu, nolausch to
Rohfi dahrsa = mallà.

Rohses affums babba scho,
Sehns ne bauda itt ne ko.
Nemm to lihds pehzgallà.
Rohsit, rohstht farkana,
Rohsht dahrsa = mallà.

4.

Nemm to lihdsa eestahda
Rohsi dahrsa = mallà.
Mihli kohpi un apgahda,
Lai ta aug, un apstrahda;
Zittam wairs naw dalka.
„Rohsht, rohstht farkana,
Rohsht mannà wakkà.“

* * *

II. Prezzeneeks.

1.

(Puisis) Dohd man to puffiht,
Dohd wainazin,
Zew nemschu meitin
Par lihgawin.

2.

(Meita) Laid mannu puffiht
Laid wainazin,
Nemm zittu meitin
Par lihgawin.

3.

(Puisis) Zu mihta meitin
Weeniga ween,
Pehz manna prahta
No fennu deen.

4.

Sirsnigi mihleht
Warru ween tew,
Ne sinnu atrast
Labbaku few.

5.

Dohd man to puffiht
Dohd wainazin,
Paleezi mannim
Par lihgawin.

6.

(Meita) Kad tu man fohlees
Ustizigs kluht
Wainags ar puffiht
Buhß tawi buht.

7.

(Puisis) Zo tewim sohlu
No wiffa praht;
Dohd arri sawu
Sirsniu klahst.

8.

(Meita) Ja wahrdu turri
Zad dohschu tew:
Wainagu, puffiht
Un paschu sew.

9.

(Puisis) Schè rohka meitin
Drahnia klahst;
Nu luhgim raddus
Saderrinahrt. —

* * *

III. Wiltiga mihlestiba.

1.

Al eglite! al eglite! tu allasch saltu effi;
Tu saltu seemas faltumâ
Zikpat kâ wassar's karstumâ.
Al eglite! al eglite! tu paleez kahda effi.

2.

Al meitina, al meitina! tu ne tik pastahwiga:
Tu laime man apsohlijees,
Bet taggad no man atrauwees.
Al meitina! al meitina! tew firds naw pastahwiga.

3.

Us lagëdigall! us lagëdigall! tu effi skattijusees:
Za pastahw seebu - laikâ ween,
Kad nobirst tee, tad prohjam freen.
Us lagëdigall! us lagëdigall! tu effi skattijusees.

4.

Zeem strautineem, teem strautineem, tu effi lihdsinama.
Kad leetus lihst, tad tee ispluhst,
Un fausâ laikâ drihs ischuhst.
Zeem strautineem, teem strautineem, tu effi lihdsinama.
.....g.

Teefas flubdinafchanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic.,
tohp no Zalfenes aprinka teefas, — kad tas lihds-
schinnigs Mehrsuraggas arendators un Puhres mui-
schaskunga Friedrich Birkenberg ne fenn nomirris un

wiana behls, tas Kophmanna-sellis Andreis Birken-
berg, luhdsis, lai wiffus, kam kahdas prassifchanas
buhtu pee tahs atstahstas mantas ta peeminnetta Frie-
rich Birkenberg, usaizina, un teefa scho luhgschanu
arri 28ta August f. g. paklausijusi, — tad wiffi tee, kam
pee tahs atstahstas mantas ta nelaika Mehrsuraggas
arendatora un Puhres muischaskunga Friedrich Bir-
kenberg woi mantoschanas jeb kahda dalliba, woi zit-
tas kahdas prassifchanas buhtu, teek usaizinati, pee
faudeschanas sawas teefas un taisnibas diwu mehne-
schu starpâ, un wisswehlat lihds imu November f. g.,
kas par to weenigu un isflehgschanas terminu nolikts,
woi paschi woi, fur wehlehts, zaur weetneekem, un
fur waijadfigs ar paligeem un pehrmindereem, pee
schihß aprinka teefas peeteiktees, sawas prassifchanas
usdoht un apstiprinaht, un taisnu teefu, ihpaschi
beidsamu terminu sagaldiht, ar to pamahzifchanu,
za tohs, kas schai terminâ ne peeteiktees, un sawas
prassifchanas ne usdohts, wehlat wairs ne klausihß,
un winneem muhschigu kluffuzeeschanu uslikts. Zo
buhß wehrâ likt. Zalfenes aprinka teefa, 31mâ
August 1840. I

(E. W.)
(Nr. 1223.)

Affeers Landsberg.
Sekretehrs W. Uttelmayer.

*

*

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walfs ic. ic. ic.,
tohp no Wilzes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas
taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Dsohlu-
muischâ (Paulsgnade) nomirruscha, pee Wilzes pee-
derriga buhwmeistera Martrin Jehkul, usaizinati,
9tâ November f. g., kas par to weenigu un isflehgs-
chanas terminu nolikts, ar riktigahm parahdischa-
nahm pahr sawahm prassifchanahm pee schihß paga-
sta teefas peeteiktees, jo wehial neweenu wairs ne
klausihß. Zâ arridsan tee, kas peeminnetam Mar-
trin Jehkulim ko parradâ buhtu, teek usaizinati, tai
paschâ terminâ (9tâ November f. g.) schai pagasta
teefai sawus parradus aismaksahst; kas ne peeteiktees
un kluffu zeetihß, tam buhs pehzoal dubbulti sawi
parrabi schait jaatlihdsina. Wilzes pagasta teefa,
7tâ September 1840. I

Martrin Runtul, pagasta wezzakais.
(Nr. 88.) D. F. Grün, pagasta teefas skrihweris.

*

*

No Wihntenpeltes pagasta teefas tohp wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee
ta Wihntenpeltes fainneeka Leelwajenu Frits Zannull,
kas sawas mahjas trahkuma un zittu parradu behl
atdewis, un pahr fuera mantu konkurse spreesta,
usaizinati, wisswehlat lihds 6tu November f. g. ar
sawahm prassifchanahm pee schihß teefas peeteiktees,

jo wehlaſ neweenu wairš ne klaufišš. Wihſenpelteš
pagafſta teeſa, 4tâ September 1840. 2
(Z. 6.) ††† Embe Griſke, pagafſta wezzakajš.
(Nr. 46.) Brunš, pagafſta teeſaš ſkrihweriš.

No Krohna Brambergeš pagafſta teeſaš tohp ſin-
namu darrihtš, ka tai 23ſchâ Oktober ſ. g. Palzrah-
weš ſaimneeku Studru un Wahz-Kanneneeku mahjâš
daſchadaš leetaš uhtрупê pahrdohš. Brambergeš pa-
gaſta teeſa, 12tâ Oktober 1840. 3

J. Hoffmann, peefeſhdetaiš.
(Nr. 258.) D. Paulborn, pagafſta teeſaš ſkrihweriš.

No Krohna Brambergeš pagafſta teeſaš tohp ſin-
namu darrihtš, ka 30tâ Oktober ſ. g. Wehtraſmuis-
ſchaš ſaimneeka Zehſa mahjâš daſchadaš leetaš uhtрупê
pahrdohš. Krohna Bramberge, 12tâ Oktober
1840. 3

J. Hoffmann, peefeſhdetaiš.
(Nr. 257.) G. Paulborn, pagafſta teeſaš ſkrihweriš.

Wiſſi tee, kam lahdâš taiſnâš parradu praſſiſcha-
nâš buhtu pee teem Kalnamuiſchaš ſaimneekeem Zi-
ſchu Wiſkuma Eſarewitſch un Sihmaneeeku Wehtera
Grufauſſi, pahr kurru montahm parradu dehl kon-
ſur ſpreeſta, tohp uſaizinati, diwu mehneſchu ſtar-
pâ, prohti lihſš 4tu Dezember ſ. g., pee ſchiſš pâ-
gaſta teeſaš peeteiſtees, jo wehlaſ neweenu wairš

ne klaufišš. Kalnamuiſchaš pagafſta teeſa, 4tâ Ok-
tober 1840. 3

††† Dahwe Tihkuſch, pagafſta wezzakajš.
(Nr. 129.) J. Bluhmann, pagafſta teeſaš ſkrihweriš.

Uš Mieputteš aprinka teeſaš pawehleſchānu tapš
tai 12tâ November ſ. g. ta tam zittfahrſtigam Gud-
deneeku mohberneekam Klein aiſkhlata manta, talabb
ka taš tam arrentes kungam Fleiſcher parradâ, žaur
Guddeneekumuiſchaš teeſu uhtрупê pahrdohſta. Ull-
ſchwangaš pagafſta teeſa, 5tâ Oktober 1840.

††† Effer Rebber Kemmer, preeſſchneekš.
(Nr. 203.) E. J. Menzendorff, pagafſta teeſaš ſkrihw.

No Preekuleš pagafſta teeſaš tohp ſinnamu dar-
rihtš, ka tai 24tâ September ſ. g. tſchiggani diwi
melluš ſirguš, weenu 12 gadduš un ohtru 15 gadduš
wezzu, ſchelt atſtahjuſchi, leekahš ka winni tohš
irr ſagguſchi. Kam ſchee ſirgi ſudduſchi, lai ar taiſ-
nahm peerahdiſchanahm lihſš 1mu November ſ. g.
Preekuleš muifchâ peeteizahš, jo wehlaſ neweenu
wairš ne klaufišš un tohš ſirguš pagafſta labdei par
labbu pahrdohš. Preekuleš pagafſta teeſa, tai 1mâ
Oktober 1840. 3

Salau Pridišk, preeſſchſchdetaiš.
(Nr. 99.) G. C. Jakobſohn, pagafſta teeſaš ſkrihw.

Naudaš, labbibâš un prezzu ſirguš uš plazzi. Rihgâ, tanni 30tâ Oktober 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jaunš dahlberiš . . . . . gelbeja	I	33	I pohhš kannepu . . . . . tappe maſſahtš ar	—	90
I puhrš rudſu . . . . . tappe maſſahtš ar	I	70	I — linnu labbakâš ſurteš — —	2	—
I — kweeſchu . . . . . — —	3	—	I — ſliktakâš ſurteš — —	1	80
I — meeſchu . . . . . — —	I	15	I — tabaka . . . . . — —	—	65
I — meeſchu = putrainu — —	I	60	I — dſeſeš . . . . . — —	—	70
I — auſu . . . . . — —	—	80	I — ſweeſta . . . . . — —	2	40
I — kweeſchu = miltu — —	3	50	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	6	50
I — bihdeletu rudſu = miltu — —	2	20	I — wiſkſchnu muzza — —	6	75
I — rupju rudſu = miltu — —	I	55	I — ſarkanaš ſahlš . . . . . — —	7	—
I — ſirnu . . . . . — —	I	60	I — rupjaš leddainaš ſahlš — —	6	—
I — linnu = ſehlkaš . . . . . — —	4	—	I — rupjaš baltâš ſahlš — —	4	75
I — kannepu = ſehlkaš . . . . . — —	I	50	I — ſmalkaš ſahlš . . . . . — —	4	—
I — kimmenu . . . . . — —	5	—			

B r i h w b r i k k e h t.

No juhrmallâš gubernementu augſtaš walbiſchanaš puſſeš: Walbiſchanaš-rahtš N. Weitler.
No. 341.